

శ్రీరామద్రావణము: ॥

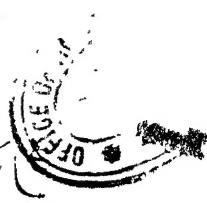
క పోత వా క్యము.

క. శ్రీకరశ్రీవరభక్తవ

శికరశంకరపరింది సేవితచ

శ్రీకరరిపుభీకరకరు

తాకరభలదనుజశీక్షాతాంబుజనయనా.

ప. అవధరింపుములొల్లిహంసవంశ పయః సారావా
రరాకోచండుండిగురామచంద్రులతాగతుండ
యిససరభూవరునింగరుతాకటాక్షంబుసంగాపాశం
బూనియున్న నమయంబుససముదగిగీర్తించుగును
గీర్తించుద్దశస్యందిన నందినాగేభరునింగనిమనప
గవానితమ్ముండైనయీరకక్రసునింజంపందగుంగాని
యాదిరించు టుచితంబుగనెయిసెనెనిసెన్వి, పూర్వ
కాలంబున నెఱుక నెఱుంగనియొక యెఱుకుమిగుల
నాకొనెవచ్చినంగనుంగొని శత్రుత్వంబుదొడంగిమి
త్రుత్వంబునం గపోతమిధులంబు యి మోహకారం
బొనరించెంగానె, మానవండు గానెంపందిగదే
జతండుననెంత, సకలలోక విజ్రానిణుండుగు రాన
ణులకు శరణార్థయైపచ్చిరంగాచెడ, నిదిసాహిత్ర

నయగుటెరుంగవే; యిక వేయునేటికి, శరణాగ
తుండు గావున విద్విషద్భీషణుండగు నన్విభీషణుని
రక్షించెదననిన నయ్యనతనయుం డిట్లనియె ౨

క. వివినముచోపల దిరిగెడు, కవులముచపహత్త
కులముకరుణానిధినే, నపరాధినైతి నెటువలె, నుప
కారముజేసెపక్షులుర్వి నాథా. ౩

క. ఘోరాటవిచోబక్షులు, గారవమున నెటుకునె
ట్లు గాచెనుదానిన్, శ్రీరామ దెలుపుకునుట
యు. నారాముడు చెలువజొచ్చె నర్కజు
తోడన్. ౪

క, పినుహిమవంతము చేరువనోసరగ నుపమింప
రానియుగ్రాటవిచో, ఘనవటవృక్షముగలద
య, ననవరతము లెండుపక్షులచ్చట నుండెన్.

చ. ఎనయగ నొక్కనాడెటుకు నెంతయుదూర
ము వేటబోయిదా, ఘనమగు మాంసముల్
భగవ్యుగంబులు గైకొనిమజ్జిక్రిందుగా, జన
వడిబోయె బక్షులు నిషాదునిజూచివిషాదమొం
దుచుం, నినివడిమందిరంబునకు బంధురగంధ
వహించుకలసడిన్. ౫

వ. ఇవ్విధంబున నవ్విహగంబులు మహాభయంబు
నంబాట నేపారం జూచి, యవ్వేటకాడు తనమ
నంబున.

3

క. ఈమాంసంబీపక్షుల, నీనూటికి గొంచునోయి
యేనింటికడన్, శ్రేమముగ మెసగివేకుప, జా
మునరావలయునిటకు సరభసవృత్తిన్.

౪

వ. అని విచారించుచున్నంతలోన.

౫

చ. కలయగదామరల్ విరియ గల్వలువాడగగొం
తినెంతయుం, జెలువగు హేమ కుంభమకొ
జెందిన జేకురు కంటుచానయ్యె, పాలుపగి
బద్ధ రాగమకొ పొందుగ మంకెన పున్వోకో
యన, న్నిలజెలువొంద భానుడుదయించె ఘ
నద్యుతినిండెడిక్కులన్.

౧౦

వ. ఈప్రకారంబున.

౧౧

క. ఇనుడుదయించినబక్షులు' జనియెన్ మఱిమె
తకొటకు జయ్యనసంతన్, మునుకొని యెటు
కావృక్షము, గనుగొనిడగ్గటకువచ్చికడుముడ
మలరన్.

౧౨

వ. ఇట్లు గదియంజనునెంచి తాను గొనివచ్చిన

యురికోతయు జిక్కిరియ సత్తటవుక్రిందిం బె
ట్టి యవ్వటవృక్షంబుమీదికెక్క సమకట్టి. ౧౪
క. ఉరులుగొనియవ్వుహీజఃసు, నురువడితోనెక్కి
యప్పుడురులంగూర్చెన్, పరుసంగ్రమ్మటవెట
పున, సరగిసదిగయెరుకుచెట్టువాటుసనుండెన్
వ. ఇవోసే. ౧౫

గీ. సతయసతయను ముదముతో యనఁబడుము
ల, సేతతదవంబుచేతను దేనుముటచి, యం
తటంతట నిలుచుచు నడిచిపోస, యతనినెవదా
ని చనియె నప్పదితయింతె. ౧౬

చ. కలయెగ దుస్సి పేఘుములు గార్కొని యం
తయనంభకారమై, తళతళదిక్కులన్ దెలు
యధారుణియెల్లను బిక్కిటిల్లగా; బలుపిడి గ
జితోజిత సహతమున స్థయ మొందిగుండు
చు స్థలదివిహంగమేగె సతవేగమునందను
యున్న ముక్తికేన్. ౧౭

గీ. పారియిట్లు గొమ్మపై నాల్లి పతరాక, కెదురు
జూచుచుండె నెవగదా, గురియదొవగేనం
త గూర్చిపోవలెన న యుగటద చొలగదోప

నురులందుగలె.

౧౮

వ. ఇట్లు.

౧౯

క. ఉరులందుగిలిన పక్షిని, చెరవోనరగదిగిచి మి
గులవేడుకతో న, య్యెఱుకమాలిపెట్టెం, జి
రతరముగ నపుడు పెద్దచిక్కముతోనన్..౨౦

ప. ఇట్లు పట్టితెచ్చి చిక్కంబుతో బదిలంబుగా బె
ట్టి రెండవపక్షి నురులొడ్డు నువ్వోగించునెడ న
తదారుణంబై నవర్షంబుకుండ గ్రుమ్మరించినభం
గింబాముల నేలొడగట్టి నట్లుం గురియ న
వ్వానచే నయ్యెరుకు తడిసి కాలుం జెయ్య
డనేరక నరంబులుగ్గవట్టి వడవడవడంకుచు న
వ్వటవృక్షంబు క్రిందటం బడియున్న రత మ
గకపోతంబువచ్చి తనమందిరద్వారంబున మ
గువరనొడగానక మనంబున దలపోసి యిట్లు
నియె. ౨౧

క. నేనిటువచ్చిన వేడుక, మానినినా కెదురువచ్చు
మనమలరంగో గానగ రావెటు నోయెనా,
నేనెటు వెదుకంగ పోదు నెక్కడ జొత్తున్.

ప. అని నినాసించియు, గెలయకల వృక్షంబులన్ని

యుం గలయి గుర్రములెలతానుంజ పుంజంబులం
బరామణింబి తానున్న మజ్జికొమ్మచుట్టుండి
రిగివచ్చి, కీమ్మరో, పుత్తడిబొమ్మరో నాముద్దు
గుమ్మరో యని రమ్మని జీరుచు, దూరుచు వారు
చు నలసి సొలసి జాలిందూలి యిట్లని వగవం
దొడంగె. ౨౩

సీ. ననువాసియెన్న డు నాతివో నెరుగని డెందు
బోయున్న దో యిందువదన, యెంతదవ్వేగే
నో యేలరాకున్న దో త్రోవయెరుంగదో తో
డులేక, వషణంబు కతమున వణకుచు నెదో
ట రాలేకయుండెనో రమణిభీతి, డెరవుదా
గాన కేతెరవున జిక్కినో దగ్గరననుజూచి దా
గినదియె, యెందువెదకిన బొడగాన దింతి
యిపుడు, పెద్దకాలంబు నిమ్మరి బ్రేమతోడ,
నాశ్రమము జేసియుంటిని యతివగూడి, చెన
టి డైవంబు తుదనెంత జేతెనకట. ౨౪

క. సతిలేని విభవమేటికి, సతిలేని గృహంబు లేల
సంపదలేలా, సతిలేనినూతలు వేటికి, సతిగల్గిన
పతికినకలసాఖ్యము గల్గున్. ౨౫

సీ. పణితీచా మృదువైన ఫల వృక్షములయందు
బొదలుచు దనమేను బొందజేర్చు, గలచోన
నైనను గపటమెరుంగడు మారుత్తరంబీడు మ
గువనాకు, వనభగంబులతోడవాదులాడగబో
దు నిమిషంబుననుబాసి నిలువలేదు, కడకంట
నైనను గనుగొనబోదన్య పురుషుల దిక్కున
బుణ్ణించరిత , ప్రాణనాయక నాయభిమాన
ధనము, వినుతగుణవతి యతిసాధ్వి విమల క
మల, నయనబంధుర దివ్యనుందరి లతాంగి,
మానవతనాకు నెన్ని జన్మములగలుగు. ౨౬

సీ. సర్వంబుగల్గిన సతీలేనిపురుషుండునిర్వాహామ
తిజూడ నిష్ఫలంబు, నాదరంబున గూతురనుది
నంబు నుక్తుధకాంతిజేయగమాత సారసాక్షి,
దుఃఖంబుమాన్ప నుద్ధతగతిని జెప్ప సంసారజ
లధికి సఖియదెప్ప, పరమమిత్రము పాపభయ
ములు దొలగింప మతిజెప్పుచోటను మంత్రమా
రి కూర్చుచోట భ్రాతకువలయదళ నేత్ర, త
నదుపనులు సేయ దరుణిదాసి; భావజాత కేళి
జరగినచోనే శక్తింబును సుద్ధరింపజెలియగాడె.

సీ. వివిధాధికములు గూర్చి విభవమునొందింప గో
 పంబుమాన్వంగ గూడితిరుగ. భర్తమూర్తింపంగ
 దరుణులబోషింపగా మితఫలములగతులఁదలు
 ప గూడిరమింపంగ వేడుక పుట్టింపగాని తో
 వలయందు గాదనంగ. మధురోక్తిహితవుగా
 పూటలు నినిసేంప పుణ్యంబుజేయంగ బుద్ధిజె
 ప్ప నిలజతుర్ద్విధపురుషార్థములకుజాల. మూల
 మనుకూలమగుకాంత ముక్తికాంత, కలుగ నేర
 దు కులకాంతవలన సుతుల గానకున్నంగ గ
 లనైన గానితనకు. ౨౮

క. కులసతిని పాసియిప్పుడు. నిలువంగజాల దొ
 క్కనిమిషమునాకున్, సెలయయ్యె దినము తలవగ
 నలినాయతనేత్ర బాయునా బ్రతు కేలా. ౨౯

గీ. చల్లచూపుల నింతిని చుక్కవనము ముద్దుగు
 గుల్కెడు పల్క నీముద్దు మోము కన్నులారంగ
 మఱిఁజూడ గలిగెనేని వసుధలో వది భాగ్య వశ
 ముగాడె. ౩౦

గీ. ఎదటనున్నావో పల్క వేయింతినేడు. కోప
 మా నొప్పు నేమంటి కోకులాంగ. రాగజేసుద్దు ప

లుగ్న రాజ్యబక్షి కలికి ముద్దుల గిన్నె బంగారు
చొమ్మ. ౩౧

ప. అనిపాటియును సూర్యుండను లేనిపగిలును, జం
ద్రుండను లేని రాత్రియును, గోచలలేని తొలపనాని
యును రాజులేని రాజ్యమును మంత్రలేని రాజ్యం
బును, బాత్రీలు లేని నంపదయును బత్రలేని సత్రసౌంద
ర్యమును సత్రలేని గృహమును, సౌఖ్యము లేని నం
సారమును గురువు లేని విద్యయును నిస్సారంబని
యిట్లు నెక్క ప్రకారముల నప్పక్షి నాథుండు విలసంచు
చుండెనంత నమ్ముచు రోదనంబువిని చిక్కింబుతో
నున్న కపోతనాయక తనప్రాణ నాడున కట్లనియె.

మ. వినుచూచెచ్చెద ప్రాణనాథయిక నీవెంతల
జాలించునో ననుజేపే సురులొగ్గి యయ్యెఱుకు
సానందుండునైవట్టివాని నరింజిక్రముతోన బెట్టు
కొని పోనున్నాడు దుర్వారుడై, తన ఫలమున న్రా
యు నద్దజుని వ్రాల్చుప్పంపగా కక్కియె. ౩౨

క. ఎనసియొక కీడెఱుంగక, యెనుపొందుగ నుంటి
మిదట బెద్దయుగాలం బును వినుచు దైవమింట,
మృతలంబు చొంగి లేన దులంగగదేలా. ౩౩

ప. అనిసం గపోతక గపోతం చిట్టనియె. 31

ఆ. నిలువలేను నేనునిమిషము నినుబాసి, యెంత
జేసెనెఱుకు నెఱుకఁబూలి, నిఖియసేపులేని నకల సో
భ్యములేల చ్చాణమేలయింక బరమసాధ్యి. 32

ప. అని యుష్విహంగిపుంగవుండత్వంత దింతా
క్రాంత స్వాంతుండై మ్రాన్మచియుండె సంతతో
న నమేయనాయునమేతంబగు నవ్వప్తంబున హ
షణంబుడిగి వడవడవడంకుచు నన్ని సాదుండు పిషా
దింబుచు పెల్లపెల్లగాలేది యమ్మజ్జిక్రియ నిలిచి కొ
మ్మచున్న యిక్కపోతంబు చుడ్డేశించి. 33

క. నాతప్పు గాదికావుక, పోతమశరణాధికాయన
గ బోపోనేగిం, నాతక రేయిరికిరాతక, నీతివిహినుడ.
పునిన్ను నేనిక నమ్మన్. 34

ప. అని యాశకుంతంబు మహాకోపంబునం బలికి
న న్విని నిరాశాపరుండయితన్ను గావ న్తజిదిక్కులే
మిండేసి మిగుల పగలంబొగులుచు పక్కిరాతుండు
శీతాధిక్యంబునంగరచరణంబురాడక నేలంబడిమూ
లుగుచుండెనంత వానియందలి దయారసంబున న
య్యంగనా విహంగింబు మరుగవిహంగంబుతో నతి

విసయంబున నిట్లనియె.

౧౩

క. ధరభూర్వక్యతముదప్పదు, పురహరుడును గ
మలభవుని పునుకంగుడిచెన్, మరిమనుజులెంతవా
రలునరయగ నేనెంతదాననైననువినుచూ.

౧౪

లయగ్రాహి లీలమెయి గ్రాలుచును గాలభుజ
జాలములు నేలయునునింగియును బోలగనరాకన్,
వ్యాళముల వ్రేలిచిన లీలనుడిగాలి వడిజాలిగొలుప
న్నెరయ మేలిమిగవాసన్, జాలముగా గురియజా
లదడిసెన్నె యికుమూలుగుచు గీతెడలి నేలనిలువ్రా
తె, న్నేలపగయ్యునుటికజాలు పటకారెక్కిని మేలుబగ
దేయగను మేలు నిగజుకాళి.

౧౫

క. వజ్రకుసుమిక్రిసంచేతకి గనుదనలం బెవయ
దెచ్చికారుణ్యక లే, త్రిణమన నీత్రిణమన ని, త్రి
ణుతగతిం బోవవయ్యి పాశేత తగిన్.

౧౬

క. తనుజంప వచ్చినాదని మనమన గోగ్రహంబు
మానిమన్న సతొడం, జనియగ్గు దెచ్చి వేగమె, ఘన
తరమతి బోవుమితని గారుణ్యనిధి.

౧౭

క. అనిపల్క పనితమాటలు, వినితసకణాముల
మాకృత పృష్టియనితోడన్ పరతాపమెల్లరనిగిన, ఘ

నమూనకం దెలిసి మోదకలితుండయ్యెన్. ౪౪

వ. అంత నాశకుంతకాంతుండత్వంత. సంతోషు
మునందననతికి నభిగారంచార నిట్లనియె. ౪౫

క. తనుజంపలేక యిప్పుడు, తనసతనిం బట్టిజంప
దలచినవానిం గనిపంపవలె హుటాహుటి, గొస
కొని యెట్లయిన గావగూడదుతరుణి. ౪౬

సీ. మనమున వాక్కున మహిమండలముచోన
సీతనికెన్న యె నెగ్గుసేయ, నరులకు జొరరాని గురు
తరాటవిచోన నీమట్టిపై మనమిద్దఱమును సుభలీల
నుండంగ నుదతీరో మృత్యువై యీకిరాతుం డిటకే
లవచ్చె, వచ్చెనుగాకేమి వనజాక్షిదయలేక యూర
కేటికి గూటసురులుదీర్చె, నిన్ను బట్టిజంప నెరిజూచి
యిద్దరి, బాయజేసినట్టిపావకము, గావునునుచు నే
లకమలాక్షి బలికెదు, చావనిమ్ము వీనిగావసేల. ౪౭

వ. అనినంజికకముచోనున్న కపోతి యిట్లనియె.

క. బిటునుతనముడిగి శత్రుం, డలరంగాగావును
నుచు నతిదీనతతో, శరణంబువేడిననుదా బర్హవడి
రక్షించుటధిక పౌరుషమనఘా. ౪౮

సీ. ఆవన్నుత్తనట్టి యయ్యనాథుల మేతగోరుచు

నున్నట్టి గోగణంబు, బుహింసఘానెడు భరమోప
 శారిని నాచారవంతుడైనట్టి ద్విజుని, నాకొన్న వాత
 లకతిప్పియేకులుఫల్కి యన్నంబుబెట్టిన యట్టిఘ
 నుని, శత్రుడైననువచ్చి శరణంబువేడిననతనిరక్షిం
 చుట యధికపుణ్య' మనిరి గావున నాగ్రహంబట్లు
 మాని, కరుణతోడూత నెఱుకును గావుమయ్య, యిం
 దుచేగల్గునీకును నిహముబరము, వ్రాణనాయక న
 మ్మి నాపలుకుచినుము. ౫౦

వ. అనిన గపోతంబిట్లనియె. ౫౧

సీ. పచ్చకర్పూరంబు పాదుగా నొనరించి ముద
 మొప్ప వెల్లుల్లి మొలక బెట్టి, పన్నీ రుబోయుచు బరు
 వడిబెంచిన బూనిదుగ్ధంధంబు మాననట్లు, నీపాప
 కముని దీపింపనుపకార మెంతయుజేసిన నేమిగ
 ల్లు, మంచిగుణంబులు మాటికిగల్గునె యెంచదుగుణ
 ణములు హెచ్చుగాక, మనలబట్టిజంప మదిలోనద
 లచిను జెల్గిదైవమిట్లు జేసెవీని, గరుణతోడ నింక
 గావుమటంచును, బల్కనీకుదగునె పద్మనయన. ౫౨

వ. అదియునుంగాక. ౫౩

మత్తకోకిల. చాలసాదుగజేసి తేనియ శర్మరన్

మీతితంబుగా, నేలపోయుచు పోనివ్వును నుయ్య
మొప్పగనంతటన్, చాలమేలగుపాలుబోసిన బాయ్
నేర్చును చేదుమే, లేలుదుష్టుని గొల్తుమంటినిమేలుజే
సినమేలటే. ౫౪

గీ. పాముకూనలకును పాలుజాలగబోసి, పెద్దత
డవుభక్తిబెంచెనేని, ఫణులకోరలందుబాయునేవిషమ
ట్లు నెంతమేలుద్రోహియేవియెలుగు. ౫౫

వ. అని మఱియు యిట్లనియె. ౫౬

క. శునకంబుకాలుగఱచి, గనుగొనిమఱిదాని
కాలుగఱువందగునే, చెనటెలుకు నెలుకమాలిన
వినుమా నీమంచితనము విడువందగునే. ౫౭

వ. అని మఱియు నిట్లనియె. ౫౮

శా. ఏలామాటలు జేయునింక నధిపాయేపారని
జ్వేడెదన్, జాలానొచ్చిన యీనిపాదుగరుణన్ సం
జీవితం జేయపే యీలస్యంబొనరింపబోక ధరలో
చానక్తితోనంతయున్, బోలంగాదినదివ్యలోకమిల
నదోగంబువీక బృజిన్. ౫౯

వ. అనినం గపోతికి గపోతమిట్లనియె. ౬౦

చ. అనబుడుదెచ్చి యీనరకులాభము దేహము

సోకుదీచిణ న్జనియెడునిన్ను గొంచుమఱిజయ్యెన
నింటికిఁబాడు కృూరుడై దనునువిబోలె ఘోరదురిత
స్ఫుటవృత్తుక్ర-టిలోతక్ర-టుండు న; చ్చెనటికిమేలు
నేయుమనిజెప్పగ నేటికినీకుభామిని. ౬౧

వ. అనినం గపోతంబున కక్క-పోతి యిట్లునియె.

చ. విను మొక డేగ వెంబడిని వేగమెపాట గపో-
తమంతయున్, మనమునభీతినొంది శిబిమాటునకే
గిమహీశకావవే, యనిన గువ్వకైతన సమంచిత దే
హాపుమాంసభండముల్, ఘనముగగోసి డేగకిడిగై
కొనిగువ్వను గాచెదయ్యనన్. ౬౩

వ. అదియునుం గాక తొల్లియనేక మహానుభా
వులుదమతమ మేనిచర్తంబు లొలిపించి యిచ్చిఖ్యా
తింబొందిరిగావున నీవీయెఱుకును రక్షించియిహప
రసాదకర్తబైన శ్రేయేవృద్ధినొందుమనిన నట్లుగా
క యనుచుం గపోతంబు భక్తిమాగణంబునంబోటి
లోపలమండుచున్న యగ్నింజేరబోయి కొంత
గాలియు గొంతం గాలకయునున్న కొఱవిని తన
తుండంబునం గఱచికొనితెచ్చి తుమ్మ-కాష్ఠంబులు
బోవుగాబెట్టి యనలంబు బ్రజ్వలిల్లంజేసె నవ్వుడు

దైశ్వానర శిఖాభాగ సమూహంబులయ్యెఱుకువాని
శరీరంబున సోకిన నరం బు ల క ట కు వ ద లి
వలకు దీరిదేహంబు తెలివినొండె. ౬౪

చ. సోకెడుమంటచేత నతిసోంపుగ దేహముగా
చి కాచియా, కాకను జీవ మొందియు దగంగ గిరా
తుడు పక్షికిట్లనుం, జీకటచాపిక్రమ్యుటసజీవితజేసిన
వక్షి నాభనే నాకటజిక్కినాడనిక నన్న ముఁబెట్టుము
సీపునావుడున్. ౬౫

క. అడవుల గొండలయందును, నుడువక యేరు
కొనితినుచునుండెడిమాకుం గడుపులుగాదెలుగావే
యెడపకయన్నంబునెఱుక యెక్కడ దొరకున్ ||
౬౬ || అనిని నవ్వేటకాడు మఱల నిట్లనియె || ౬౭ ||
క || ఆకటికివెఱచికన్నులు ' జీకటిగదియంగ దొడ
గె జిక్కితినిపుడున్ ' వీకచెడివిడుతుబ్రాణము ' బో
కంతటికుడుపుబెట్టి బ్రోవుమునన్నున్ || ౬౮ || ప || అ
నిన గపాతం బయ్యెఱుకువానితో ంట్లనియె || ౬౯ ||
క || విను మోయెఱుకాజెప్పెద ' నొనరగమదివెఱపు
మాని యురుతరలీల | న్నను భక్షింపుమటంచని'
యసలముచోనురికి స్వాణమప్పు డెవిడిచెన్ || ౭౦ || గీ||

పడిన పక్షి జూచి ప్రాణంబు రుల్లన నధిక్ష్మూర్చనాం
 దియపుడు దెలసి ' పట్టి తెచ్చినట్టి పక్షి నివీక్షించె ' క
 రుణతోడ నెరుకు కలుషముడిగి ॥ ౭౧ ॥ వ ॥ ఇట్లు ॥
 చ ॥ చిక్కముతో నబిట్టగని చిత్తముతో దయబుట్ట
 నిట్లునుం । జక్కగనిన్ను బట్టి మఱిచాలగపాపము గ
 ట్టికొంటిని ' జెక్కవీకై న వేగముగ నేగమునిన్విడు
 తున్ భగంబులన్ ' నిక్కువమూరగాగలసి నెమరిది
 నుండుము నమ్ముదంబునన్ ॥ వ ॥ అనిన నక్కపోతి
 యెరుకువానితో నిట్లనియె ॥ సీ ॥ పక్షులునా కేలవ
 కెతివాంధవులేలరక్షింపబతిలేనిరాజుకేల । బీతు
 కేలనుమేల బరికింపదనకును జగతిలో నీవృధాజన్మ
 మేల । పెండ్లిండ్లలోముల బేరంబులయందు నిధన
 లబిలువరు వేయు నేల । పాహ్యవేళలందు బీభు
 వులు మేల్కొని తొలుత జూడరుమహాదోషమనుచు
 గమనంబువేళలగనుగొనవారికి బోయిన పనులే
 మిపొందుగావు ' యెంతగలిగియున నీడువారంద
 రు మాతులువిరుతురుప్రీతిమాలి ' చుట్టములు జూతు
 రెంతైన జుల్కగాను ' మాటలెరుగనిచిన్నా రిబోట్టినై
 న ' గానదుఃఖాద్ధిముని గెడుకంటెవేగ ' నగ్ని బడమే
 లు తలపోయనతీవలకును ॥ క ॥ నిడచెడవేనిదయా
 మతి ' గడ్డవడివిడువుము మదికు కడకేగియునే । వి
 డిచెడపాణమునిభుతో ' నెడ నెయకనుడువకుండ
 నిప్పుడగివయిన్ ॥ వ ॥ అనిననయొక్కకు తనమన

మన సౌశ్చర్యంబునొంది చలంబునంబట్టి నేనధిక పా
తకుండనైతినిని కొంతజంతించి యెక్కడికైన బ్రతు
కబొమ్మనుచు జిక్కంబుతోనున్న కపోతిని విడిచి ||
వెలుగుతే || క || విడిచిన వెడలికపోతియు । కడువే
డుకతోడ విభునికడ కేగియు । బడిబడివడివడినడ
నడ । నెడపక ధైర్యంబుబూని యెంతయుభక్తిన్

మాలిని || భరితసుజనయేగాభామిసీవామభాగా
నుభరిత గగనవేశాభూరికారుణశీదేశా । సురుచిరమ
తిపాత్రా సూర్యచంద్రాగ్ని నేత్రా || వ || అని యిష్ట
దేవతా ప్రార్థనంబుజేసి మఱియును || చ || హరిహ
రవాగధిశులను నర్కునిజంబునినత్తమామలన్ । నె
రయగదల్లి దండులను నిక్కువమారభజించి మొ
క్కుచున్నిరువున బ్రాణనాయకుని నిష్టుగ నెమ్మది
నొప్పనిల్పితానరయక గౌరినోచి వడినద్భుతక్షేపరి
నగిచోబడెన్ ||

వ || ఇవిసద్ధంబున || క || మతిదలకకమఱిసతినిజ
పతిదలచుచుపరమభక్తిబావక శిఖలం । దతిముదమున
వడిజొచ్చెను । బతిగానక దిగిచికొనుచు బాణమువి
డిచెన్ || వ || ఇట్లవిహంగమిధునంబు నగ్ని లోనంబ
డి పాణంబులు విడిచిన నయెరుక పరిమితంజైన
యద్భుతంబునొంది యజ్ఞానంబువిడిచి సుజ్ఞానంబు
కొని తనకునంబునం గడువితర్కించి యిట్లని

యె ॥ ఉ ॥ ఎన్నడురానికారడవి కేటికివచ్చితి వత్తు
 గాకనా । కెన్నడుగానరానిగుణకీర్తులు తోడుత
 నున్న పక్షులన్ । బన్ను గబట్టిచవితిని పాపముగట్టి
 తినేడుదైవచూయెన్న గరానిదుష్కృతమునేగతిబా
 యగనేతునక్కటా ॥ సీ ॥ తనుజంపవచ్చినాడనిత
 లంచకమదిదయగల్గి యీపక్షిధర్మబుద్ధి 'ననుజూ
 చిహర్షంబుననుజాల గిక్కునవినయంబుగాబో
 ణవిభునితోడ' । ననలంబు దెచ్చున్న నవుగాకయనియ
 గి శీఘ్రంబుగాదెచిచి సీతుమాని । 'యాకటజిక్కునే
 నాహరమడుగంగ మరిమాకుననంబు దొరకదను
 చు' । దన్నుదినమనియగిచో దానుబడిన । బక్షివె
 డలియు వేగంబ బతినిగూడి 'సహగమనమాచరిం
 చె నిశచయముగాగ' జెలగినా దేహమిపుడురక్షిం
 పనేల । విడిచెదను బ్రాణమిప్పుడు వీనితోడ ॥ వ ॥ అ
 ని దేవాదిదేవుండగు నమ్మహాదేవునుద్దేశించి ॥ క ॥ పు
 రహర శంకరయీశ్వర । గరళగళదయాపయేధి
 గౌరీరమణా' హరసర్వేశ్వరయనుచును దిరముగ
 నయ్యెఱుకువాడుదృఢ నిశ్చయమై ॥ గీ ॥ ఇట్టికష్ట
 మైన యీబ్రతు కేలని' కరము మెఱయ శుష్కకా
 ప్తచయము । బ్రోవుపెట్టెయట్టి భూరితరాగ్నిలో ।
 బడియెనెరుకువాడు పరమభక్తి ॥ ౮౯ ॥ వ ॥ ఇట్లయ్యె

నకు జేరితని శ్రీరామచంద్రుండు సుగ్రీవునితో జే
పినవిని పరమహంస మేతుండయ్యె. క || జలనిధు
లు జందగిసూరుశిలు. గులగిరులును రాముకథలు
గుంభనిమీదన్. గలకాలమునీకథవ ధిలుచుండుచి
కాశమానదః ధతరలీలన్ ||

౯౧

మూలినీవృత్తము.

విమలకమలసేత్రా విశ్వవిఖ్యాతసూత్రా ।
కమలకరసుమిత్రా కంఠరశ్యామగూత్రా ।
సమరవిజయశీలా సర్వచోక్తైకపాలా ।
భీమరభీమరకాళీ పాహిమాంజేవనశాలీ ॥ ౯౨
సీ ॥ ఇవ్వసుంభరయందు నిందులించుప్పయ్య
యను భాగవతశిఖామణి గలండు ।
అమృహామహునకు నగ్రసూనుండయిన
కోనయ్యబహుకళాకోవిదుండు ।
నవ్వెష్టనోత్తమునందుదయించిన
వరహాల్మసుగుణాలవాలు డరయ ।
నతనిపుత్రిండు గోనయనామధేయుండు
దనపిన్న తండ్రి తాతయ్యసూరి ।
నందనాగ్రేసరుడుజగన్నాథయార్జ్యు ।
ననుమతముచేగపోతవాకమునుపూరవ ।
కవిరచితమయిన యమృహాకావ్యమందు ।
దప్పవీక్షింపుమఱిదిదై నొప్పిదఁపుగ ॥

10647

